

Lieliski!

Latvia on pikkuinen Baltian maa. Monet suomalaiset eivät edes osaa asettaa Liettuaa ja Latviaa oikein päin kartalle. Minullekin se tuntui alakoulussa vaikealta, kunnes keksin ihan itse varman muistisäännön. Aakkosjärjestys, Eesti, Latvia ja Liettua! Luulen, että Latvian ja Liettuan ajoneuvojen kansallisuustunnukset LV ja LT menevät myös useimilta sekaisin.

Vieraillessani 80-luvulla urheilu- ja liikunta-asioissa Virossa isännät antoivat lahjaksi painavan liitupaperille painetun komean värikirjan nimeltä Baltische Sowjetrepublik. Kummallista, että muistan nimen vielä, vaikka lyhyen selailun jälkeen revin sen osiin ja heitin paperinkeräykseen. Niin paksua tekstiä se oli. Toivottavasti kirjan jäänteet saatiin siistattua, etteivät ne pilanneet sellua.

Parhaan aikalaistodistuksen kolmen Baltian maan kohtalosta saa Mika Waltarin salanimellä Nauticus kirjoittamasta kirjasta Totuus Virosta, Latviasta ja Liettuasta. Tästä aikanaan pannaan julistetusta kirjasta on taannoin ilmestynyt uusintapainos.

Pieni Latvia on musiikin suurmaa. Riikan keskustassa seisoo hieno kansallisooppera. Maan musiikkikoulutuksen taso on läpi kovien aikojen säilynyt huipputasolla. Latvian kansallisooppera pystyy koska vaan ponkaisemaan omin voimin koko Wagnerin Ringin, mihin omallamme ilman ulkopuolisia apuja ole mitään mahdollisuutta. Monty Pytonin Michael Palin julisti latvialaiset laulavaksi kansakunnaksi ja todisti väitteensä laulattamalla satunnaisti kadulla kohtaamiaan ihmisiä.

Savonlinnassa saatiin ihmetellä latvialaisia laulajia. Ensin tenori Aleksanders Antonenko Toscan Cavaradossina kirvoitti kriitikot kirjoittamaan tyyliin: ”Uusi tenoritähti on syttynyt! Täydellistä laulua!” Niin riipaisevasti hän veti mm. aarian E lucevan le stelle.

Pari päivää myöhemmin lavalle kiipesi latvialainen mezzosopraano Elina Garanča. Elina tuli aikanaan Helsinkiin osallistuakseen kansainväliseen Mirjam Helin -laulukilpailuun. Hän pesi kaikki kilpailijat ja hurmasi tuomarit ja suomalaiset. Siitä lähti nousu. Liekö kiitollisuutta, mutta tämä maailmantähti on sittemmin vierailut usein Suomessa, pienehköissäkin paikoissa, joihin tavalliset pulliaisetkin pääsevät.

Olen päässyt kokemaan monesti. Vaalea hoikka kaunokainen laulaa suurempia elehtimättä ja äärimmäisen helpon näköisesti. Ammattilaiset puhuvat hyvästä hengitystuesta. Elinan laulaminen poikkeaa useimpien muiden ilman äänentoistoa esiintyvien tavasta, ja silti ääni täyttää suurenkin salin.

Jos Elinan konserttia säestää isompi orkesteri, sitä johtaa aika usein gibraltarlainen kapellimestari Karel Mark Chichon. Hän toimii tätä nykyä myös Latvian kansallisen sinfoniaorkesterin johtajana. Ja kuinka sattuikaan, hän on Elinan aviomies. Jostain syystä kumpikaan ei mainitse tätä seikkaa kotisivuillaan.

Elina Garanča, Oulu Sinfonia johtajanaan Karel Mark Chichon saapuivat siis Savonlinnaan. Pääsin eturiviin lähes kosketusetäisyydelle. Taas sai lukea lehtien palstoilta: ”Täydellistä, Elina!” On se kiva, kun kulttuurista kirjoittavat toimittajat ymmärtävät ja hallitsevat asiansa.

Olin opetellut etukäteen huutamaan: ”Lieliski!” Sen tein ja sain ihanan hymyn ja vilkuttuksen palkkioksi. Elina lopetti ylimääräisten esittämisen veikeästi sanomalla, että on jalkapalloilta, en pidätte teitä kauempaa. Seuraava on oikeasti viimeinen.

pajen